

TYT DİN KÜLTÜRÜ · ÜNİTE 3 / 7 · HZ. MUHAMMED

HZ. MUHAMMED: TYT HAP BİLGİ

ÖSYM TYT'de bu ünitenden 7 soru sordu (16-20. sorular, dersi alan adaylar için). Sorular Hz. Muhammed'in bir davranışını ya da sözünü verip hangi ahlaki özelliği gösterdiğini, ya da peygamberlik hakkında parçadan ne çıktığını soruyor.

Notlar peygamberlerin özelliklerini ve görevlerini, Hz. Muhammed'in ahlakını ve örnekliğini veriyor; sonda ÖSYM'nin 7 sorusu tek tabloda.

Bu ünite
7 çıkmış soru (2018-2026)
bu bloktan yılda ~1 soru
7 ÖSYM tuzağı

1 ÖSYM bu ünitenden ne sordu?

7 sorunun 3'ü tek konudan geldi: Hz. Muhammed'in ahlakı.

Peygamberlik ■■ 2 soru

2018/18 Müşriklerin peygambere itirazı 2019/17 Peygamberlerin görevleri

HZ. MUHAMMEDİN AHLAKI ■■■ 3 soru

2019/20 Heyecanlanan ziyaretçi: tevazu 2020/16 Düşmanlarının bile yalancı diyemediği
2026/18 Hıfû'l-Füdul

Örneklik ■■ 2 soru

2023/16 Örnek almak ve taklit etmek 2025/19 Kız çocukları hadisi

Sorular ÖSYM'nin yayımladığı 2018-2026 TYT soru kitapçıklarından (Sosyal Bilimler testi). Soruların metni ÖSYM'nin telifinde olduğu için burada yok; notlarda **TYT 2025/4** gibi bir damgayla, sorulduğu yıl ve numarasıyla işaretli. Numarayla soruyu kitapçıkta bulabilirsiniz.

2 Peygamberlik

Peygamberlerin sıfatları

SIFAT	ANLAMI
Sıdk	Doğruluk: hiçbir zaman yalan söylemezler.
Emanet	Güvenilirlik: görevi ve emaneti eksiksiz korurlar.
Fetanet	Akıllılık: üstün kavrayış ve zekâ.

*İsmet**Günahtan korunmuşluk.**Tebliğ**Vahyi eksiksiz insanlara bildirmek.*

KODLA

SEFİT

Peygamberlerin beş sıfatı: **Sıdk**, **Emanet**, **Fetanet**, **İsmet**, **Tebliğ**.

ÖSYM'nin peygamberlik soruları

- Mekkeli müşrikler peygamberin melek ya da olağanüstü bir varlık olmasını bekledi; onun **beşer**, yani yiyip içen, çarşıda dolaşan sıradan bir insan olmasını kabullenmedi. Kur'an'ın cevabı: "De ki: Ben de sizin gibi bir insanım, bana vahyolunuyor." (Kehf 18:110). Peygamberler gaybı bilmez, melek değildir; kendilerine vahyedilene uyarlar. **TYT 2018/18**
- Peygamberler vahyi insanlara **tebliğ** eder, onu önce kendileri yaşayarak **örnek** olur, toplumu kötülükten ve haksızlıktan arındırmaya çalışır; görevlendirilmeleri Allah'ın **seçmesiyle** olur. Günahtan korunmuşluk (**ismet**) doğru bir inanıştır ama bu tanımda geçmediği için "ulaşılamaz" sorusunun cevabı oldu. **TYT 2019/17**
- Hz. Muhammed'in görevleri: vahyi **tebliğ** etmek, Kur'an'ı **açıklamak** (tebyin), söz ve davranışlarıyla **örnek** olmak.

3) Hz. Muhammed'in Ahlakı

Dört özellik, dört olay

DOĞRULUK

el-Emin

Peygamberlikten önce de sonra da güvenilir bilindi; düşmanları bile ona yalancı diyemedi

TYT 2020/16

TEVAZU

Sizin gibi bir insan

Kendisini görüp heyecanlanan birine sıradan bir insan olduğunu söyleyerek onu rahatlattı

TYT 2019/20

ADALET

Hilful-Füdul

Gençliğinde, haksızlığa uğrayanın hakkını korumak için kurulan Erdemliler Birliği'ne katıldı

TYT 2026/18

MERHAMET

Âlemlere rahmet

"Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik." (Enbiya 21:107)

ÖSYM'nin ahlak soruları

- Peygamberliğinden sonra ona büyücü dendi, iftira atıldı ama **yalancı** denemedi: küçüklüğünden beri en dürüst ve en güvenilir kişi olarak bilinirdi (el-Emin). Bu onun **sıdkını ve emanetini** gösterir. TYT 2020/16
- Kendisini görünce heyecanlanan birine sıradan bir insan olduğunu söyleyip onu sakinleştirmesi **tevazunun** (alçakgönüllülüğün) örneğidir. Yumuşak huyluluk ve hoşgörü yakın ama ayrı kavramlardır. TYT 2019/20
- **Hilfü'l-Füdul** (Erdemliler Birliği): Mekke'de güçlülerin yabancılara malına el koyduğu bir dönemde zulme fırsat vermemek, zayıfın hakkını korumak için kuruldu. Hz. Muhammed peygamberlikten önce buna katıldı, sonra da böyle bir birliğe çağrılrsa katılacağını söyledi: zulme karşı durup zayıfın hakkını savunmak, yani **adalet**. TYT 2026/18

4 Örnek Alınacak Önder

Üsve-i hasene

- Kur'an Hz. Muhammed'i **güzel örnek** (üsve-i hasene) olarak tanıtır (Ahzab 33:21). Örnek almak taklitten farklıdır: örnek alan davranışın **nedenini bilir**. Namazda bir sebeple terliklerini çıkardığında sebebini bilmeden aynısını yapan sahabeyi uyarması, ona **bilerek** uyulması gerektiğini gösterir. TYT 2023/16
- Kız çocuklarının diri diri gömüldüğü bir toplumda, iki kız çocuğunu büyütüp yetiştirenin kıyamette kendisiyle birlikte olacağını müjdeledi. Kız çocuğunun değersiz görüldüğü bir çevrede verilen bu müjde büyük bir **değişimin** işaretidir: Hz. Muhammed çağının kabullerine uymadı, onları ahlakla düzeltti. Parçada bu davranışı bizzat yaptığı anlatılmaz. TYT 2025/19

5 ÖSYM'nin Kalıbı

Hız Muhammed sorusunu çözmek

- 1 Olaydaki davranışı tek bir ahlak kavramına çevir: rahatlatmak tevazu, haksızlığa karşı birlik adalet, dürüstlük şöhreti güvenilirlik.
- 2 Yakın kavramları ayır: tevazu kendini büyük görmemek, hoşgörü farklılığa katlanmak, yumuşak huyluluk sertlikten uzak durmak.
- 3 "Ulaşılamaz" ya da "çıkarılamaz" sorusunda doğru olduğu bilinen ama parçada geçmeyen bilgiyi seç: ismet ya da bizzat uygulama gibi.

ÖSYM'nin 7 sorusu

SORU

KİLİT NOKTA

Müşriklerin itirazı

Peygamberin beşer olması. TYT 2018/18

Peygamberlerin görevi

İsmet parçada yok. TYT 2019/17

Heyecanlanan ziyaretçi

Tevazu. TYT 2019/20

Yalancı diyemediler

Doğruluk ve güvenilirlik. TYT 2020/16

Terlikler ve namaz

Ona bilerek uymak. TYT 2023/16

Kız çocukları hadisi

Bizzat uyguladığı parçada yok. TYT 2025/19

Erdemliler Birliği

Zayıfın hakkını savunmak: adalet. TYT 2026/18

6 ÖSYM tuzakları: tek sayfada

Her çıkmış sorunun bir tuzağı var. Sınavdan önceki son tekrar için bu liste yeter.

- 1 Müşriklerin itirazı yoksulluğu, yetimliği ya da kabilesi değil, peygamberin sıradan bir insan (beşer) olmasıydı. TYT 2018/18
- 2 İsmet doğru bir inançtır ama tebliği ve örnekliği anlatan parçada geçmez; "ulaşamaz" sorusunda bilgi değil parça esastır. TYT 2019/17
- 3 Ziyaretçiyi sıradan bir insan olduğunu söyleyerek rahatlatmak yumuşak huyluluk ya da hoşgörü değil, tevazudur. TYT 2019/20
- 4 Parça Hz. Muhammed'in zekâsını ya da tebliğdeki başarısını değil, düşmanlarının bile kabul ettiği dürüstlüğünü anlatır. TYT 2020/16
- 5 Terlik olayı ahlaki özelliklerin önceliğini değil, Hz. Muhammed'e nedenini bilerek uymayı anlatır. TYT 2023/16
- 6 Hadis bir öğüt ve müjde içerir; parçada Hz. Muhammed'in bunu bizzat uyguladığı anlatılmaz. TYT 2025/19
- 7 Hilfü'l-Füdul yumuşak dille sorun çözmenin değil, zulme karşı hak ve adaleti savunmanın örneğidir. TYT 2026/18

7 Kendini dene: doğru mu, yanlış mı?

Önce D ya da Y'yi işaretle; cevaplar sayfanın sonunda.

1. Sıdk, peygamberlerin doğru sözlü olmasıdır.

D Y

2. Fetanet, peygamberlerin g nahtan korunmuş olmasıdır. D Y
3. Hz. Muhammed peygamberlikten önce el-Emin diye anılırdı. D Y
4. Peygamberler gaybı kendilięinden bilir. D Y
5. Hilf l-F dul, zayıfların hakkını korumak için kurulan bir birliktir. D Y
6.  rnek almak, nedenini bilmeden aynısını tekrarlamaktır. D Y
7. Tevazu, kendini bařkalarından üstün görmemektir. D Y
8. Kur'an Hz. Muhammed'i güzel örnek olarak tanıtır. D Y
9. Kız çocuklarıyla ilgili hadis, yaşadığı toplumun anlayışıyla örtüşür. D Y
10. Tebliğ, vahyi insanlara eksiksiz ulaştırmaktır. D Y
11. Peygamberler insan değil, melektir. D Y

Cevaplar

1. D Peygamberler yalan söylemez.
2. Y Fetanet akıllılıktır; g nahtan korunmuşluk ismettir.
3. D Güvenilir demektir.
4. Y Gaybı Allah bilir; peygamber kendisine vahyedileni bildirir.
5. D Hz. Muhammed gençliğinde katıldı.
6. Y Bu taklittir; örnek alan nedenini bilir.
7. D Alçakgönüllülük.
8. D Ahzab 33:21.
9. Y Dönemin kabullerini deęiřtiren bir öęüttür.
10. D Peygamberin temel görevi.
11. Y Peygamberler insandır; Kehf 18:110.

Kaynak: Test yapısı: ÖSYM 2026-YKS Kılavuzu, Tablo 1A. Sorular ve cevaplar: ÖSYM'nin yayımladığı 2018-2026 TYT soru kitapçıkları (Sosyal Bilimler testi).